

Festival of Wonder

5. - 8. NOVEMBER 2015

Silkeborg Dukketeaterfestival

Nogle indtryk fra en række forestillinger ved Per Hofman Hansen.

Et poetisk måneskinsmøde. Forman Brothers Theatre

I det stille og usædvanligt milde, men lettere disede novembermørke åbnedes *Festival of Wonder 2015* med "Et poetisk måneskinsmøde" udført af Forman Brothers Theatre og med nykomponeret musik af den tjekkiske Marko Ivanovic. En gigantisk marionetdukke – en ridder i jern – udført i stål tonede frem af mørket i et fortryllende røgslør, lys og musik, der på magisk vis nærmest faldt i ét med november vejret. Rummet og bygningerne omkring Musikhuset var iscenesat meget professionelt til lejligheden, idet en danser som en engel svævede let og poetisk hen over Musikhusets tag og uset af publikum i et favntag et øjeblik senere henført lod sig forene med dukken. Imponerende at det er lykkedes for *Festival of Wonder* at få dette storslåede kunstværk til Silkeborg fra Pilsen i Tjekkiet. Forrygende er det også, at en så stor tung og "klodset" mekanisk dukke kan frembringe en så let svævende poetisk, eventyrlig og magisk forestilling.

Åbningsaftenen

En humorfyldt åbning af festivalen bragte lattermusklerne frem i den propfyldte og feststemte teatersal. Skuespillerne Klaus Andersen og Folmer Kristensen kunne deres metiér og "jonglerede" på festligste vis med både musik, klovnerier, festivalens kunstneriske leder Ulla Dengsøe, borgmester, kulturudvalgsformand og den dybt charmerende israelske dukkekunstner og sangerinde Yael Rasooly.

I sin åbningstale lagde Ulla Dengsøe meget fint vægt på, at dukketeater og *Festival of Wonder* i særdeleshed ikke bare er "almindeligt teater", men teater med ekstra dimensioner i form af dukker, levende dukker, objekter og visuelle elementer, hvor skuespillere og dukkeførere forfører deres publikum med sjæl, entusiasme, inspiration og fantasi.

***Aladdin. Théâtre du Jeu de Paume og Forman Brothers Theatre med skuespiller
Claus Mandøe som fortæller***

Den klassiske fortælling fra "Tusind og én nat". Et fortryllende og storslået iscenesat eventyr, hvor en lang række visuelle elementer fra teatrets verden på smukkeste vis bringes sammen. I det ene øjeblik fremtræder troldmanden som et mere end menneskestort uhyggeligt væsen, i det næste er han blevet til en mindre ført dukke og i det tredje til en endnu mindre, hvorved de indbyrdes dimensioner og perspektiver fornemt harmonerer. Meget kan fremhæves, her vil jeg dog nøjes med det geniale træk med Aladdins hule "indbygget" i kamelens mave som et lille teater i det store teater. Fremhæves skal også den velvalgte musik, lydkulisserne og ikke mindst Claus Mandøes timelange solopræstation som den medrivende fortæller.

Vejen hjem. Teater Refleksion og Theatre Branar fra Irland

En rørende og sød dukketeaterforestilling for børn mellem 4 og 8 år. Handlingen er helt klassisk med udgangspunkt i barnets drøm om at rejse ud på ukendte eventyr og om venskab mellem to vidt forskellige væsener. Setup'et er smukt og enkelt med den lille dreng i sin seng, en flyver, månen og en marspige. Men personligt synes jeg, at den indledende scene, inden selve fortællingen tager sin begyndelse, er lidt for lang. Undervejs falder et par sjove bemærkninger fra det yngste publikum: "Damen dér holder i en snor" og "Jeg har aldrig været på månen".

Opera Opaque. Theatre Plexus Polaire, Teater Philippe Genty

En teater i teatret-forestilling fyldt af forførelse og mystik i en skummel bagside af verden, hvor alt kan ske. Jeg får associationer til victoriatidens Edgar Allan Poe og hans hemmelighedsfulde fortællinger og mørke regnvåde gader i Conan Doyles fortællinger. En morbide gyser fuld af humor, gribende med mange fragmentariske fortælleelementer genialt bundet sammen af de tre – nej to! – dukkeførere og en *meget* levende dukke, Madam Silva, der både kan høre hjemme på Montmartres kabaret'er og i de mørke skove (silva = skov) i Sibirien, i Norge eller i Draculas uhyggelige Transsylvanien. En mageløs og herligt meget anderledes forestilling.

Clowns' Houses. Merlin Puppet Theatre

En grotesk socialrealistisk nærmest morbid, men også meget humoristisk udlevering af de små i samfundet: de syge, de arbejdsløse, de ensomme og andre på samfundets bund proppet ind i usle kasser i nedslidte boligkarréer – bortset fra den ynkelige og gerrige pengepuger, der ikke forstår at leve livet, mens han har det.

I seks tableauer møder vi bl.a. den nedslidte hærgede husmor, hvis liv ikke består af meget andet end lidt tvivlsom rengøring og strygning. Eller faderen på altanen, der har vendt ryggen til familiens totale kaos i lejligheden bag ham, og som har lukket sig inde (eller ude?) og kædelyttende hører de smægtende toner fra Julie Londons inciterende "I will give you all my love". Sluttableauet består af totalt skæve eksistenser i form af et punkerpar på stoffer, som har opgivet alt, og som på grotesk vis på alle mulige vanvittige måder forsøger at tage livet af sig selv.

Clown's Houses er formidabelt i sin kombination af forskellige teknikker fra skyggeteater over marionetdukker til objekter. Mellem de enkelte tableauer blev der fremsagt engelsksprogede citater, som det desværre var mig umuligt at forstå. Om det var mine ører, der var noget i vejen med, eller om det var en bevidst form for mumletekst, skal jeg lade være usagt.

Hvalens sang. Teater OM

Et lille fint "moralsk" lærestykke for børn (og voksne!) om at passe på vor sårbare klode. En stor pukkelhval danner teaterrummet. Med det store gab vidt åbent inviteres børnene ind gennem et forhæng af hvalens barder, og inde i bugen kan de derefter sætte sig på små stole i række langs hver side. En computer og en "pilot" guider os gennem handlingen, og inden længe bliver vi klar over, at der er noget helt galt med hvalen. Den er holdt op med at synge. Den er blevet syg af at spise al den plastik, som verdenshavene er fyldt med. På et cirkulært lærred præsenteres en fortælling med brug af teknikken kendt fra javanesisk skyggeteater. Vi møder kendte melodier som "Hvem kan sejle foruden vind", vi præsenteres for bølgeslag, stormens rasen, fiskekuttere med en lillepige ombord, der forliser, men som let og elegant på hvalens ryg løftes op af dybet. Forestillingen bevæger sig snart over i vores måde at behandle kloden på, og langsomt drages børnene ind i miljøproblematikken. Inden vi får set os om, er de aktive i indsamlingen af det farlige plastikaffald. – Og hvalen får sin sang tilbage! En sød og charmerende forestilling, god at få forstand af. Jeg kunne ønske mig, at alle klodens børn og voksne ville få chancen for at se og lære af denne fine forestilling!

Hov! Teater Blik med Gertrud Exner

Hvor enkelt og smukt kan det gøres? Det formår Gertrud Exner i denne lille meget poetiske forestilling for de allermindste børn. Alt overflødigt er skåret bort og alt er i hvidt: Gulvet, objekterne, ja selv Gertrud Exner. Objekterne er hvide papirsposer, et træ, frøer, fugle og et i origami foldet og plisseret Le Klint-lignende "rør", der som ved det rene trylleri forvandles til bl.a. et skjul, en kjole, en nederdel, en kineserhat, en fugl og en harmonika. Alt er hvidt? Nej ikke helt! Den ene hvide pose efter den anden løftes som kinesiske æsker ud af hinanden, til en ganske lille bitte – nu pludselig gul – pose dukker op og svæver fnuglet ind i skoven og – vips – den smukke blå origami-foldede fugl flyver kvidrende ud med posen i næbbet! Aldeles rørende.

Jeg oplevede forestillingen som en leg med det yngste publikums sanser og dets første iagttagelser, forundringer og opfattelser af lyde, begreber, figurer, lys, linjer, bevægelser og leg med tal "Ti, tyve, tredive...", "Nu kommer jeg..." og så videre. Fortryllende, genialt, nytænkende, meget anderledes. Måske forestillingen burde kortes ned med fem minutter, da jeg bemærkede, at en del af børnene i slutningen begyndte at blive urolige og en smule fraværende? – Men jeg var helt vild med den forestilling!

En sand røverhistorie. Gruppe 38 og Carte Blanche

Teaterrummet, scenen og publikumspladserne er totalt anderledes, end hvad jeg før har set: Et stort cirkulært lavloftet telt med en nærmest ikke eksisterende scene i centrum, hvor ud fra publikums hængekøjer(!) stråler som egre på et cykelhjul. I dette magiske univers fik jeg fornemmelsen af en genoplivning af den sande og ægte fortælletradition, som vi kan forestille os, den har fundet sted lige siden oldtiden, det være sig generationers genfortællinger af de islandske sagaer, nordiske og europæiske folkeeventyr eller naturfolks genfortællinger af myter og sagn. Det er med Bodil Alling i rollen som fortæller fornemt gjort. Hun kan sit håndværk, hendes skift fra drama til poesi, fra fortættet stilhed til tempofyldt medriven er eminent. *Den klassiske fortælletradition længe leve!* Men som "glad amatør" spekulerer jeg på, om vi ud over at være imponeret og lidt benøvet over den usædvanlige og næppe helt billige iscenesættelse med telt, lysshow, lyde og de magelige og usædvanlige hængekøjer, får mere ud af den gode fortælling, end hvis historien var blevet fortalt i dæmpet belysning i en stue eller et mindre teaterrum. – Jeg kom uvægerligt i tanke om Bodil Udsens rolle i Samuel Becketts "Glade dage", der scenografisk som bekendt var legendarisk enkel. Den præstation husker vi alle.

The King – downfall of a superstar. *Stuffed Puppet Theatre*

Når jeg tidligere med stor begejstring har set Nevil Tranters to aldeles mageløse præstationer "*Schicklgruber alias Adolf Hitler*" og "*Punch & Judy in Afghanistan*", er forventningerne naturligvis skyhøje. "*The King*" handler om superstjernen Elvis Presley's nedtur fra at have været en feteret stjerne og idol, men på trods "The show must go on". Var det stofferne, fans'ene, journalisterne, manageren eller livlægen, der tog livet af mennesket og legenden? Alle skyder på alle i selvretfærdighed, men "aben" havner hos lægen, som får sin retfærdige(?) straf, men når dog at udbryde: "Giv mig tid til at skrive bogen om kongens død!" Ideen er fremragende, Tranter og hans kompagnon er spillevende som tilforn, det hele kører i et hektisk tempo på de høje nagler, de mange figurer viser alle aspekter af menneskets psyke, forfængeligheder, egoisme og nedrigheder mesterligt præsteret af blot to hoveder, bare to stemmer og fire hænder.

Watershed. *Taiyuan Puppet Theatre Company*

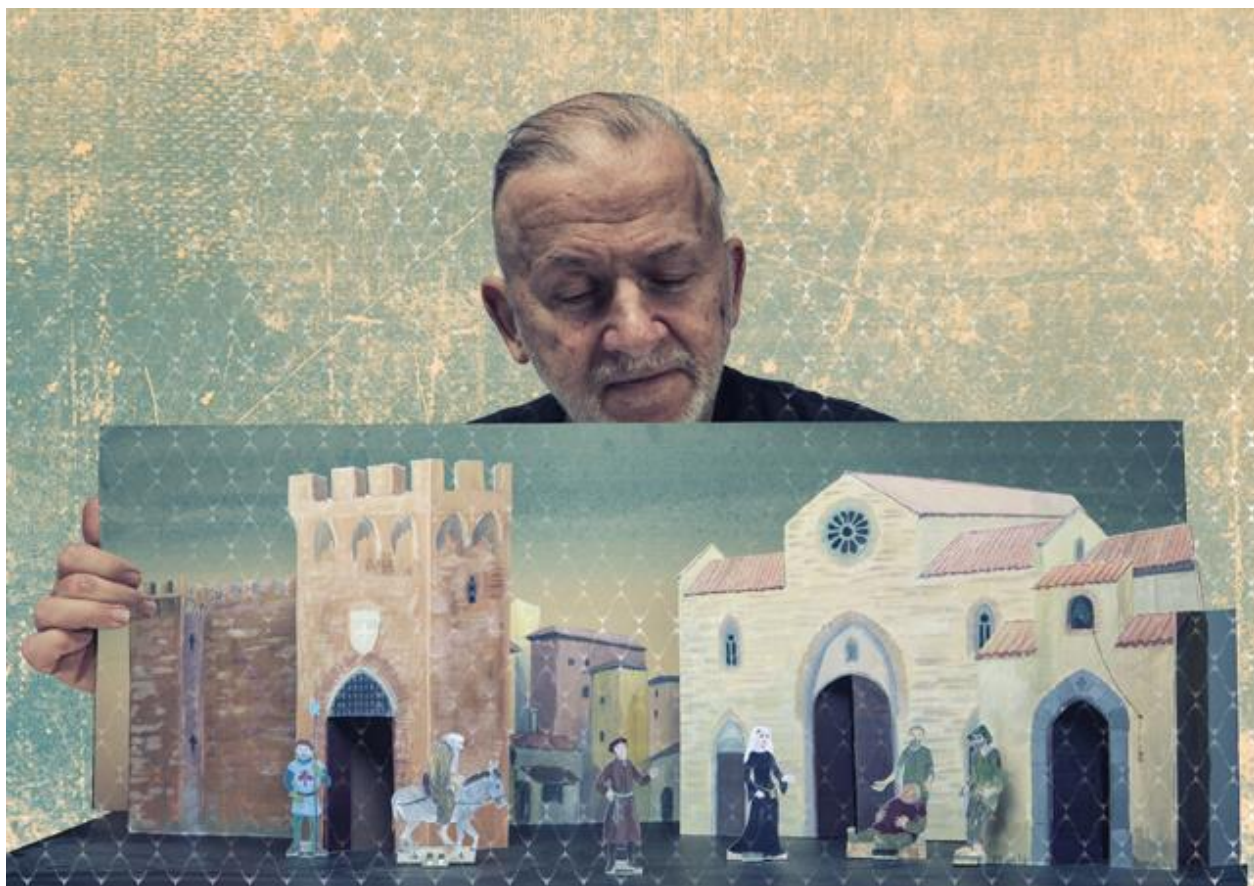
Uden det store kendskab til kinesisk endsige taiwanesisk dukketeater opfyldte denne forestilling mine forventninger til fulde. Orientalisk mystik i en forunderlig fortættet, afdæmpet og meget fremmedartet forestilling, hvor langsomheden var den der greb mig. Det være sig i dukkernes bevægelser, i musikken, i det sart klingende strygerinstrument, guitarens strengeleg, de spinkle klokker, i vandoverfladens dampende dis og fiskenes pludrende leg.

"In the darkness of the water" er en smuk dramatisering af almenmenneskelige oplevelser og sindstilstande af sorg og glæde, af liv og død og skæbne: "Little girl, get ready", "It is time for her to leave, she can not refuse", men udfriet i genforeningen "I see you, I hear you", "I see you in the darkness of the water"

På trods af den store kulturforskel mellem østen og vesten er der tale om en poetisk forestilling, der griber og vækker til eftertænkksomhed – også blandt mere eller mindre ateistisk indstillede vesterlændinge.

Undervejs generede det mig imidlertid en smule, at der blev sunget på engelsk, idet jeg følte, at det distraherede min indlevelse i det østerlandske univers. Til gengæld var det formentlig med til at bibringe en større indsigt i selvsamme univers og livsfilosofi.

Nos Joculari Oportet – Det er Nødvendigt at More
står der meget passende over det lille bitte kukkaseteaters scene.

Komedie i Florens. Svalegangens Dukketeater

Med Svalegangens Dukketeater er vi tilbage til vore oldeforældres og barndommens simple, "gode gamle" Alfred Jacobsens papirdukketeater. Med Per Brink Andersen som dramaturg og Dronnings Margrethes kulisser og figurer føres vi gennem Poul Ørums klassiske skæbnefortælling. Alle vi tilstedeværende tilskuere er voksne og glæder os nostalgisk over, hvad den simple teknik stadig formår at fremtrylle for vore øjne og ører, men jeg gad nok vide, hvordan vor tids børn forvænt med teknisk digital avanceret underholdning via film, TV, spil, iPads m.v. modtager og oplever stykket.

How lovely. *Theatre Yael Rasooly*

Hvad kan hun ikke, den israelske skuespiller, dukkefører og sangerinde Yael Rasooly? Hun er virkelig et multitalent, der kan underholde på magisk og fortryllende vis. Har man tidligere set hendes "The House by the Lake", hørt hende synge "The Gramophone Show" og nu også set den lille humoristiske "How Lovely", ja så ved man, hvilket register fra dyb tragedie til yndefuld humor hun spænder over. Hvad hun kan få ud af sin lillepige-påklædning, dele af en cello og en kasseret cello-kuffert er ganske formidabelt. Og selvom den lille forestilling blot varede omkring et kvarter, hører den til blandt dem jeg husker, hvorfor jeg blot håber på, at Yael er på scenen i Silkeborg igen om to år. Hun er ganske enkelt formidabel!

Dukketeaterfestival 2015 - nogle indtryk ved Per Hofman Hansen 2.doc